

Llibertat sense fiança, al final

Lluitador incansable, va superar les tortures i les presons franquistes per reorganitzar el PSUC. Gregorio López Raimundo, pràcticament jubilat, té encara fe en el futur.

Manuel Lucas

Tauste (Saragossa) és un poble relativament ric, beneficiat per un canal que permet el regadiu. L'11 de juny de 1914, Tauste tenia ja sis o set mil habitants, si fa no fa com ara. Aquell dia, a la família López Raimundo, comerciants de farina i blat, hi van afegir un nou membre: Gregorio.

Gregorio López Raimundo va anar a l'escola del poble fins als dotze anys. Bon estudiant, els seus resultats van quedar, però, una mica ocults darrere la brillantor del seu germà Antonio, que més tard havia de ser un dels seus guies polítics.

Als dotze anys, els pares van marxar a Saragossa, i el pre-adolescent Gregorio va quedar-se al poble, a fer de sastre al taller d'un parent: primera feina i aprenentatge d'ofici. De sastre aniria a fer, més tard, també a Saragossa.

Va ser per aquella època que López Raimundo va tenir el primer contacte amb la política: la notícia de la insurrecció sufocada de Galán i Garcia Hernández va ser el primer toc de conscienciació. Després, a Saragossa, i per resposta a la dreta aragonesa, fortament anticatalana, López Raimundo va covar un creixent interès per Catalunya. A més, Catalunya era la terra del Barça, i això pesava molt en un aficionat al futbol com Gregorio.

10 preferències

Llibre: *Càndid*, de Voltaire.

Pel·lícula: *Tiempos Modernos*.

Personatge històric: Ho Chi Minh.

Home polític: Enrico Berlinguer.

Pintor: Goya.

Esport: Natació.

Obra musical: *La meva pàtria*, de Smetana.

Plat: Sardines.

Un lloc: Dubrovnik (Iugoslàvia).

Un epitafi: «Més val encendre una espelma que maleir 10.000 anys en la foscor».

El Barça va ser precisament un dels reclams que van portar, el 1931, López Raimundo a Barcelona. El Barça, i la imatge de ciutat gran, oberta i amb perspectives professionals. López Raimundo, amb el seu to reposat, recorda sempre l'ajuda que, en els primers moments, va rebre de Grijalbo, un treballador de banca que molts anys més tard seria prestigiós editor.

«Els llavis fins dibuixant un somriure».

López Raimundo va viure aquells anys d'agitació política prenent consciència i partit creixents, amb l'ajut del seu germà Antonio, líder ugetista, mort als primers mesos de la guerra.

Gregorio López Raimundo, membre ja de les Joventuts Socialistes Unificades, va participar activament en l'activitat de rereguarda durant la guerra. Ell va ser un dels qui es van enfrontar, el maig del 37, als militants de la CNT i el POUM: encara recorda els parapets fets de volums de *l'Espasa Calpe* que van posar a les finestres de la seu de la JSU.

El dia de l'ocupació de Barcelona, López Raimundo i els seus companys —entre ells n'hi havia una de força especial: Teresa Pàmies. López Raimundo somriu-vergonyós sempre que parla de la relació amb la seva actual companya— van intentar inútils barricades amb llambordes abans de fugir cap al nord.

I aquí va començar la història nòmada de l'activista polític: París i Bordeus, Nova York, Mèxic, Colòmbia, Brasil, Uruguai i Argentina. Alguna cosa li ha quedat d'aquells anys de moviment continu, ja que ara es confessa encara apassionat dels viatges. Lluintant per fer retornar exiliats al país —clandestins, és clar—, ell mateix va entrar a Catalunya per reorganitzar el PSUC a l'interior: era l'any 1947. L'any 1951 va ser detingut i empresonat: encara recorda la tortura. Eren moments de fi de l'autarquia, d'intent del règim d'obrir-se a l'exterior, hi havia el Con-

grés Eucarístic. Probablement per salvar la imatge, Franco va fer cas de la clamorosa campanya internacional en favor dels detinguts, i no els va fer afusellar. 20 anys de condemna per a Raimundo, i a més un indult. El 1958, el líder era ja lliure, podia abraçar la mare a Barajas, després de 19 anys, i decidia casar-se amb Teresa Pàmies, amb qui s'havia retrobat després dels anys americans.

I va començar a viure entre París i Barcelona —aquí de manera clandestina—, fins que el 1965 el van fer secretari general del PSUC. Llavors ja era, o ja començava a ser, el líder carismàtic i mític dels cabells blancs i la bondat a la cara, que deia Raimon, però la seva dona, només la podia veure en temps de vacances i mai a Catalunya.

I va passar que va morir Franco, i que els il·legals van ser legals. Raimundo encara va ser detingut el 1976 en una reunió. Aquella nit a la Prefectura no va tenir res a veure amb la violència i duresa de la primera detenció. El líder comunista recorda que aquells anys van ser plens d'emocions: el primer míting legal, la seu del partit... Des del petit despatx que ara ocupa, ple de llibres i revistes, i amb una postal clavada a la paret que és una al·legoria de la república, Gregorio assegura que, de tot, el pitjor va ser el que va passar el 1981: l'escissió. Ell no se sent responsable de la divisió, però sí de no haver pogut evitar-la. Malgrat tot, assegura que té fe en el futur. Els problemes actuals del món són més greus que mai, diu, però això s'ha d'arreglar. I quan diu això, López Raimundo és enèrgic, es posa molt seriós i remarca la seva fermesa amb un dit que apunta decidit cap a l'interlocutor.

Avui, López Raimundo —1,73 d'alçada, 76 kg.— és pràcticament jubilat, i pot dedicar més temps a dues de les seves més grans aficions: el cinema i els viatges. Continua amb el costum de llegir la premsa diària, allò que li ha impedit de disfrutar més de la literatura. La recopilació dels seus escrits, l'ha fet tornar a ser notícia després de tants anys, però ell assegura que és d'un altre temps, i que ja no té interès a sortir als papers, i ho diu, com un dia el va conèixer Raimon, amb «els llavis fins dibuixant un somriure». □